

บทที่ 5

การเข้าสู่อาชีพ

ในการเข้าสู่อาชีพบุคคลใดก็ตาม "ภูมิหลัง" ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ จะ ได้แก่ การศึกษา, ความสนใจที่มีมาก่อนการเข้าสู่อาชีพ, อาชีพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและการมีลักษณะเด่น นับเป็นสาเหตุในการเลือกประกอบอาชีพสาเหตุหนึ่ง จากการศึกษาบุคลากรทั้งที่มงาน, นักแสดงและผู้เขียนบทโทรทัศน์ ทำให้ทราบถึงลักษณะภูมิหลังและการเข้าสู่อาชีพที่มีความสัมพันธ์กันดังนี้

1. บุคคลหลังฉากประเภทบริหารการดำเนินงานผลิต (Above the Line)

1.1 ผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับการ (Director and Programme Director)

ผู้ที่ทำหน้าที่ทั้ง 2 หน้าที่นี้ เป็นบุคคลคนเดียวกันคือ "อดุลย์ บุญบุตร" ซึ่งมีประวัติดังนี้

สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกช่างภาพ ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ก็เข้าสู่อาชีพช่างกล้องโดยการชักชวนของ "นิรติศัย กัลย์จาฤก" ซึ่งศึกษาอยู่สถาบันและแผนกเดียวกัน การทำงานก็เริ่มจากการเป็นช่างกล้องพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่จัดแสงและตัดต่อ ภายหลังก็ได้เลื่อนเป็นผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับการแสดงในที่สุด ปัจจุบันก็ยังคงทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการแสดงและผู้กำกับการแสดงพร้อมกันในละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่ง ๆ³⁷

ในการศึกษาถึง เหตุผลของการเลือกเรียนทางด้านช่างภาพนี้ อดุลย์ บุญบุตร ได้ให้เหตุผลว่า "ชอบทางนี้ แต่วาดรูปไม่เก่ง เลยเรียนทางถ่ายรูปแบบแทน คงเป็นเพราะมีอารมณ์ทางศิลป์มากกว่า"

ดังนั้น "ความสนใจ" จึงเป็นเหตุผลผลักดันให้เขาเลือกที่จะศึกษาทางด้านนี้นั่นเอง

โดยปกติแล้ว หลักสูตรการเรียนทางด้านนี้ จะมีทั้งการศึกษาทั้งทางด้าน "ภาพนิ่ง" และ "ภาพเคลื่อนไหว" ซึ่งอคลย์ บุญบุตร ได้เลือกที่จะประกอบอาชีพทาง "ภาพเคลื่อนไหว" ทั้งนี้เนื่องจาก "ในช่วงที่เรียนก็มีอาจารย์ทางด้านหนังพยายามชักจูงให้มาทางด้านหนัง เอาทฤษฎีด้านวิจารณ์หนังมาสอน เช่น แสงมีเพื่ออะไร, มุมเม้นท์ต่าง ๆ เลยทำให้ชอบ"

จากการศึกษาเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้พบว่า "อาจารย์ผู้สอน" ได้ทำให้เขาเกิด "สิ่งจูงใจในอาชีพ" (Occupation Attraction) ซึ่งทำให้เกิดความผูกพัน และ เป็นสาเหตุให้เลือกประกอบอาชีพทางนี้

สำหรับลักษณะ "การเข้าสู่อาชีพ" นั้น จะเห็นได้ว่า จุดเริ่มต้นของการเข้าสู่อาชีพจุดแรก คือช่วงที่ขณะได้รับการศึกษา (Education) เพราะการเรียนรู้ทางอาชีพจากสถานการศึกษา จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะจากการเรียนในชั้นนี้ เพื่อนำไปประกอบอาชีพภายหลัง³⁸

ส่วนการเข้าสู่การทำงานในวงงานผลิตละครโทรทัศน์นั้น อคลย์ บุญบุตร ได้เล่าว่า "ตอนนั้นกำลังเรียนปี 4 ทางกันตนาเขาซื้อเครื่องมือใหม่แต่ไม่มีคนถ่าย เอิญ "ติ๊ะ" (นิรติศัย กัลย์จากก) เรียนอยู่ด้วย ชวนมาทำงานด้วย เลยเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย"

จากคำสัมภาษณ์ช่วงนี้ทำให้พบว่า เขามีโอกาสใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ ที่เขาสามารถเข้าไปประกอบอาชีพทางด้านนี้ได้ และตรงกับความต้องการของเขา กอปรกับความรู้และทักษะที่ได้ศึกษามานั้นตรงกับความต้องการขององค์กรพอดี จึงทำให้เขาสามารถเข้าสู่อาชีพโดยการเริ่มจาก "ช่างกล้อง" หรือ "เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพกล้องวิดีโอทัศน์" (Video Camera Man)

³⁸ Ida Harper Simptom, From Student to Narse (London : Cambridge University Press, 1957), p.29.

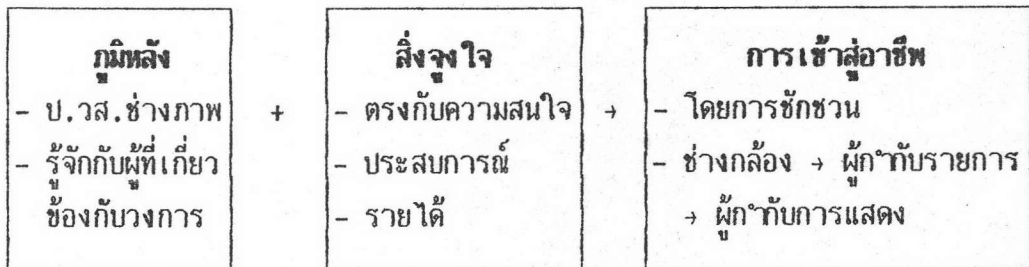
สำหรับเหตุผลที่ทำให้เขาตัดสินใจมาประกอบอาชีพทั้ง ๆ ที่ยัง
ศึกษาอยู่นั้น คือ "เพราะเรียนมาทางวิชาชีพ แล้วไม่มีงานทำ ถือว่าไม่ถูก และ
ถือว่าเป็นการฝึกฝนวิชาชีพไปด้วย พร้อม ๆ กันได้เงินด้วย ทำให้การเรียนเป็น
ไปอย่างสบาย ๆ"

ดังนั้น เหตุผลของการเข้าสู่อาชีพ ก็คือ "ความต้องการหา
ประสบการณ์การทำงาน" "ความต้องการทางรายได้" และตรงกับ "ความ
สนใจ" ที่มีอยู่ดั้งเดิม

ภายหลังเมื่อ อดุลย์ บุญบุตร มีประสบการณ์ในการทำงานด้าน
"ช่างกลึง" แล้ว เขาก็ได้รับพิจารณาให้เลื่อนเป็น "ผู้กำกับรายการ" แต่
สำหรับการเป็น "ผู้กำกับการแสดง" นั้น เกิดจากเขาเสนอตนเองขอทำหน้าที่นี้
โดยเริ่มจากละครโทรทัศน์เรื่องสั้น (Mini Series) ทั้งนี้เนื่องจาก

เรื่องสั้นมันสามารถควบคุมอารมณ์ [ตัวละคร] ได้ง่าย และอีก
อย่างคือ บารมีของผู้กำกับกับตัวแสดง เพราะยังเด็กอยู่ เลยต้อง
สร้างสมไปก่อนหาประสบการณ์ในการสั่งงาน ในการพูด อธิบาย
บุคลิกตัวละครให้ตัวแสดงฟังได้เชื่อถือได้ เมื่อตกมาถึงเรื่องยาว ก็
จะทำให้การกำกับเป็นไปอย่างสะดวกขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาด้านแรก
คือ ถูกมองภูมิว่าเป็นผู้กำกับได้ไหม

ดังนั้น ลำดับของการมาประกอบอาชีพผู้กำกับรายการและผู้กำกับการ
แสดง จึงมีลักษณะดังนี้

1.2 ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง (Assistant Director)

ผู้ที่ทำหน้าที่นี้คือ ปกาศิต กิ่งศักดิ์ ซึ่งมีประวัติดังนี้

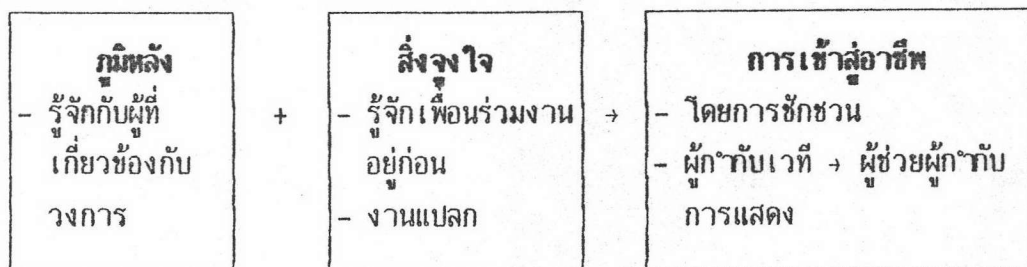
สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ จากนั้นก็ถูกชักชวนจาก นิรัตติชัย กัลย์จากถก ซึ่งเป็นเพื่อน ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้กำกับเวที (Floor Director) ภายหลังจึงได้เลื่อนมาเป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง³⁹

จากประวัติดังกล่าวข้างต้น ทำให้พบว่า การศึกษาที่ปกาศิต กิ่งศักดิ์ ได้รับมาที่อาชีพที่กำลังประกอบอยู่ขณะนี้ "ไม่มีความสัมพันธ์" กันเลย แต่เขาสามารถเข้าสู่อาชีพนี้ได้ เนื่องจากรู้จักกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ และเป็นลักษณะของการ "ชักนำ" มิใช่เป็นลักษณะของการสมัครเข้าไปเพื่อให้องค์การพิจารณา เช่นเดียวกับกับ อุดุ้ย บุษบงบุตร ผู้กำกับรายการและผู้กำกับการแสดง

สำหรับสิ่งจูงใจให้เขาเข้ามาสู่อาชีพนี้ คือ "ก่อนหน้าเข้าสู่วงการ ก็ไม่ได้มีความสนใจในอาชีพด้านนี้เลยเข้ามาทำเพราะมีเพื่อนอยู่หลายคน แล้วก็ เป็นงานที่แปลก "

ดังนั้น เหตุผลของการเข้าสู่อาชีพคือ เหตุที่มีเพื่อนร่วมงานที่เป็นผู้ที่รู้จักอยู่ก่อน และ เป็นงานที่แปลก

ภายหลัง เมื่อเข้ามาทำหน้าที่ผู้กำกับเวทีแล้ว ก็ได้การพิจารณาให้เลื่อนมาทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง (Assistant Director) ซึ่งโดยลำดับของการเข้าสู่อาชีพ จึงมีลักษณะดังนี้

³⁹สัมภาษณ์ ปกาศิต กิ่งศักดิ์, 23 กันยายน 2533

2. บุคลากรหลังฉากประเภทค่าเนื้องานการผลิต (Below the Line)

2.1 ผู้จัดการกองถ่าย (Production Assistant)

ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้จัดการกองถ่ายคือ "พรศักดิ์ ดิษยนันทน์" ซึ่งมีประวัติ ดังนี้

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ จากนั้นก็ไปประกอบอาชีพเป็นพนักงานรักษาความปลอดภัย เมื่อ ฐาปกรณ์ ดิษยนันทน์ ซึ่งเป็นพี่ชายมาแสดงละครโทรทัศน์ ก็ได้ติดตามพี่ชายมาบริษัทกันตนาเป็นประจำ จนกระทั่งถูกชักชวนให้ทำงานที่นี้ โดยเริ่มต้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ทั่วไป ทำหน้าที่พิมพ์บทโทรทัศน์, เรียงบท, จัดหาอุปกรณ์ประกอบฉาก, ส่งบทให้แก่ผู้แสดง, ทำแผนงานการถ่ายทำ เป็นต้น จากนั้นก็ได้เลื่อนมาทำในตำแหน่งผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง และผู้จัดการกองถ่ายในที่สุด⁴⁰

พรศักดิ์ ดิษยนันทน์ จะมีลักษณะเดียวกับ ปกาศิต กิ่งศักดิ์ คือ การศึกษาที่สำเร็จมากับลักษณะการประกอบอาชีพ "มิได้มีความสัมพันธ์" กันเลย ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพพนักงานรักษาความปลอดภัย หรือด้านการผลิตงานละครโทรทัศน์ เช่นเดียวกับพนักงานรักษาความปลอดภัย ก็มิได้ก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือฝึกทักษะทางการประกอบอาชีพทางนี้แต่อย่างใด ฉะนั้นไม่จำเป็นการศึกษาหรือลักษณะงานแรกที่ทำ มิได้มีส่วนส่งเสริมการทำงานด้านนี้ สิ่งที่ทำให้ พรศักดิ์ ดิษยนันทน์ สามารถเข้าสู่อาชีพนี้เนื่องจากการรู้จักกับผู้เกี่ยวข้องกับวงการ คือ พี่ชายของตน ซึ่งเขาได้เล่าถึงตอนนั้นว่า

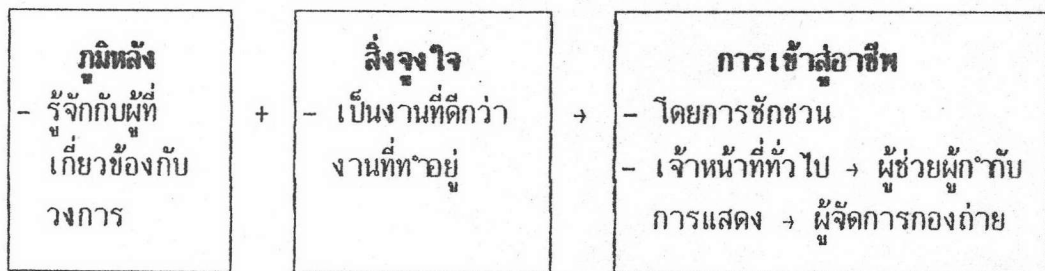
พอดีช่วงนั้น พี่ชาย (ฐาปกรณ์ ดิษยนันทน์) มาเล่นละคร เลยตามพี่มาที่กันตนาบ่อย ทางกันตนาเลยชวนทำงานด้วย พี่สุ (สุชาดา กัลย์จากก) กับคุณแม่ (สมสุข กัลย์จากก) เป็นคนชวน บอกว่า อย่าเป็นยามเลย มาทำงานด้วยกันดีกว่ามีอนาคตกว่า

และจากค่าเล่าในช่วงท้ายนี้ ทำให้พบสิ่งจูงใจที่ทำให้ พรศักดิ์ ดิษยนันทน์ ตัดสินใจมาประกอบอาชีพนี้ ก็เป็นด้วยเหตุผลที่ว่าต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพไปสู่อาชีพที่ดีกว่านั่นเอง

⁴⁰สัมภาษณ์ พรศักดิ์ ดิษยนันทน์, 13 มกราคม 2534.

ภายหลังจากที่ได้ทำงานที่บริษัทกันตนาแล้ว ก็เริ่มต้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ทั่วไป ซึ่งลักษณะการทำงานนั้น ก็มีส่วนส่งเสริมให้เขาเลื่อนขั้นเป็นผู้ช่วยผู้กำกับการแสดงและผู้จัดการกองถ่าย เนื่องจากการทำงานแต่ละหน้าที่เป็นการฝึกทักษะ และ เพิ่มประสบการณ์สำหรับหน้าที่ต่อไป

ดังนั้น ลำดับของการทำงานจึงเป็นดังนี้

2.2 ฝ่ายเสื้อผ้า (Wardrobe Costome)

ผู้ทำหน้าที่ฝ่ายเสื้อผ้า คือ สุวรรีย์ นาคเสวก ซึ่งมีประวัติดังนี้

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ แล้วไปประกอบอาชีพเป็นโพรแมนควบคุมกรรมกรก่อสร้าง บังเอิญเพื่อนชักชวนมาสมัครงานที่บริษัทกันตนา ในตำแหน่งฝ่ายเสื้อผ้า ภายหลังจึงได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นพนักงานฝ่ายนี้⁴¹

กรณีของ สุวรรีย์ นาคเสวก จะเหมือนกับ พรศักดิ์ ดิษยนันท์ ที่การศึกษาและลักษณะงานที่ทำครั้งแรก มิได้มีส่วนในการเพิ่มความรู้หรือทักษะต่อการทำงานในปัจจุบัน แต่สุวรรีย์ นาคเสวก จะได้เปรียบบ้างก็ตรงที่เคยศึกษาวิชาพื้นฐานทางเสื้อผ้ามาบ้าง หากยังต้องอาศัยการเรียนรู้ทางอาชีพ (Professional Socialization) อีกมาก

นอกจากนี้แล้ว สุวรรีย์ นาคเสวก ยังมีความสนใจที่จะเข้ามาประกอบอาชีพด้านผลิตรายการโทรทัศน์อยู่ก่อนแล้ว แต่เนื่องจากการที่ไม่มีโอกาส

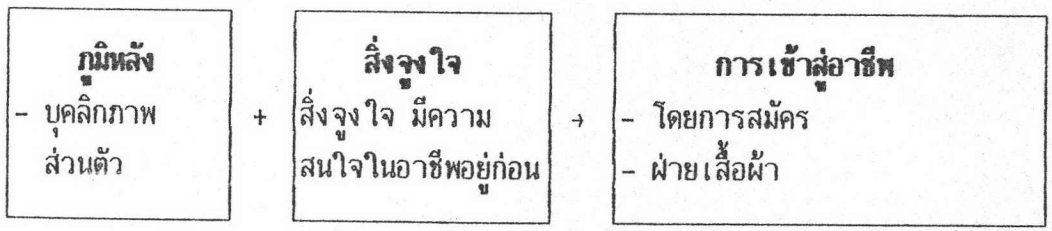
⁴¹สัมภาษณ์ สุวรรีย์ นาคเสวก, 19 พฤศจิกายน 2533

รู้จักกับบุคคลในอาชีพนี้, วุฒิการศึกษาที่ได้รับมาก็ไม่ตรงสายงานที่ต้องการทำ และไม่รู้วิธีการเข้าสู่อาชีพนี้ จึงทำให้หมดโอกาสไป อย่างไรก็ตาม การเปิดรับสมัครงานในครั้งนั้นของบริษัทกันตนา ก็เป็นในลักษณะ "รู้กันภายใน" เท่านั้น หากสุรชัย นาคเสวก มิได้ทราบข่าวการสมัครงานจาก "เพื่อน" ก็คงไม่มีโอกาสสมัครเข้ารับการคัดเลือก

สำหรับเหตุผลที่สามารถผ่านการคัดเลือกนั้น เป็นเพราะ "มีบุคลิกคล่องแคล่ว มนุษย์สัมพันธ์ดี เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย" ซึ่งลักษณะนี้เหมาะต่อการทำงานในหน้าที่นี้อย่างมาก

นอกจากเหตุผล "ความสนใจ" แล้ว สุรชัย นาคเสวก ยังให้เหตุผลที่จูงใจให้ละทิ้งการทำงานด้าน "โพร์แมน" ว่า "คุณพ่อทำงานด้านรับ-เหมา อาชีพโพร์แมน เลยไม่เป็นอะไรที่แปลกใหม่ แต่การทำงานด้านนี้เป็นสิ่งที่แปลกใหม่ ทำทายมากกว่า แล้วมันก็เป็นโอกาสของเราที่จะคว้ามันไว้"

ภายหลังจากผ่านการคัดเลือกแล้ว สุรชัย นาคเสวก ก็เข้ารับหน้าที่ "ฝ่ายเสื้อผ้า" เลย ซึ่งลำดับของการทำงานเป็นดังนี้

2.3 ช่างกล้อง และผู้ช่วย (Camera Man and Assistant)

สำหรับละครโทรทัศน์เรื่อง "ขมั้นกับบน" นี้ มีผู้ที่ทำหน้าที่ "ช่างกล้อง" 2 ท่าน และผู้ช่วยกล้อง 1 ท่าน ซึ่งแต่ละท่านมีประวัติดังนี้

ดิเทพ ชัยธนานันท์ ทำหน้าที่เป็นช่างกล้อง สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกช่างไฟฟ้ากำลัง ระหว่างที่ศึกษาก็มีโอกาสเรียนรู้ทางด้าน การถ่ายภาพตามที่เขาสนใจ พร้อมกันนั้น ก็ทำงานพิเศษเป็นช่าง

ภาพนิ่ง เมื่อสำเร็จการศึกษาไปก็ถูกชักชวนไปเป็นผู้ช่วยกล้อง และช่างกล้องตามลำดับ⁴²

แจ่ม น้อยสังข์ ทาหน้าที่เป็นช่างกล้อง สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น จากนั้นก็มีอาชีพรับจ้างทั่วไปจนกระทั่งมาถึงงานช่างก่อสร้างด้วยความที่มีอุปนิสัยดี ทางบริษัทก่อสร้างจึงคัดเลือกให้ไปทำงานกับบริษัทกันคนา โดยเริ่มต้นจากการทำฉากในฝ่ายศิลปกรรม, ผู้ช่วยกล้อง และช่างกล้องตามลำดับ⁴³

สาโรช ศรพิศ ทาหน้าที่เป็นผู้ช่วยกล้อง จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากนั้นก็ทำงานรับส่งเอกสาร, โรงงานกล่องกระดาษ และพนักงานเก็บค่าโดยสารรถประจำทาง เป็นอาชีพสุดท้ายก่อนที่จะสมัครเข้าทำงานกับบริษัทกันคนา โดยเริ่มต้นจากการเป็นพนักงานรับส่งเอกสาร เผอิญทางบริษัทขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยกล้องจึง ได้ย้ายมาทาตำแหน่งดังกล่าว⁴⁴

สำหรับกรณีศึกษา ดิเทพ ชัยธนานันท์ การศึกษาที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา คือ ด้านไฟฟ้ากำลัง มิได้มีส่วนส่งเสริมการเข้าสู่อาชีพ แต่การศึกษาด้านภาพที่ได้ศึกษาด้วยตนเองตามความสนใจ กลับเป็นสิ่งที่ผลักดันให้เข้าสู่อาชีพในปัจจุบัน ซึ่งสิ่งที่จูงใจให้เขาหันมาสนใจทางช่างภาพ คือ ลุงของเขาที่ประกอบอาชีพทางนี้ การที่ได้พบเห็นการทำงานของลุงเสมอ ๆ จึงมีอิทธิพลต่อเขาอย่างมาก

อย่างไรก็ตาม แม้จะยังไม่สำเร็จการศึกษา ดิเทพ ชัยธนานันท์ ก็เริ่มมาประกอบอาชีพทางช่างภาพ โดยการรับจ้างถ่ายภาพนิ่ง พร้อม ๆ กับทำงานให้กองบังคับการการกุศล โดยทาหน้าที่เป็นช่างภาพนิ่งซึ่งก็ทำให้เขามีโอกาสเรียนรู้มากขึ้นไปอีก และด้วยการที่เขามีพื้นฐานทางการถ่ายภาพแล้ว จึงง่ายต่อการเรียนรู้การถ่ายภาพโดยใช้กล้องวิดีโอ (Video Camera) และด้วยความสามารถในการถ่ายภาพด้วยกล้องชนิดนี้นั่นเอง ที่ทำให้เพื่อนร่วมงานในองค์การ

⁴² สัมภาษณ์ ดิเทพ ชัยธนานันท์, 14 พฤศจิกายน 2533.

⁴³ สัมภาษณ์ แจ่ม น้อยสังข์, 11 มกราคม 2534.

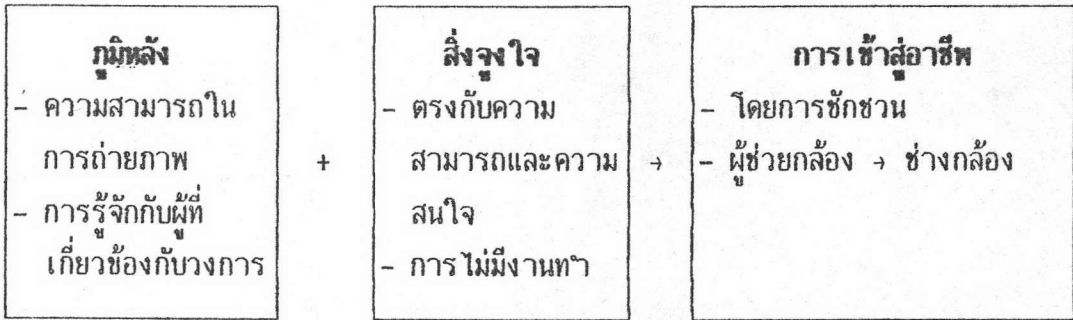
⁴⁴ สัมภาษณ์ สาโรช ศรพิศ, 11 มกราคม 2534.

การกุศลชักชวนไปทำงานด้านการถ่ายภาพประกอบเพลง (Music Video) ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว โดยเริ่มจากการเป็น "ผู้ช่วยกล้อง" และ "ช่างกล้อง" ตามลำดับ ซึ่งจากการศึกษาในช่วงนี้ทำให้พบว่า "ความสามารถ" และ "การรู้จักกับผู้ที่เกี่ยวข้อง" เป็นปัจจัยในการผลักดันการเข้าสู่อาชีพ และด้วยเหตุผลเดียวกันที่ทำให้เขาได้รับการชักชวนมาทำงานที่บริษัทกันตนา แต่การเข้ามาทำงานครั้งนี้ ดิเทพ ชัยธนานันท์ ได้กล่าวอีกสาเหตุหนึ่งที่เป็นสิ่งจูงใจให้เข้ามาทำงานว่า "ตอนนั้นไม่มีงานทำ แล้วตอนเขาชวนมา เขาก็ไม่ได้บอกว่าจะให้ทำอะไร ด้านไหน แต่เข้าใจว่า เขาน่าจะให้เราทำงานด้านกล้อง เพราะเราทำได้"

ในการมาทำงานด้านผลิตละครโทรทัศน์ของเขา เขาก็เริ่มต้นด้วยการเป็น "ผู้ช่วยกล้อง" ทั้ง ๆ ที่ความสามารถเขาอยู่ในระดับ "ช่างกล้อง" แล้วก็ตาม ภายหลังจากจึงได้เลื่อนมาเป็นช่างกล้องดั้งเดิม

สำหรับลำดับของการเข้าสู่อาชีพ การผลิตละครโทรทัศน์ของ ดิเทพ ชัยธนานันท์ จึงมีดังนี้

ดังนั้น ประสบการณ์การทำงานในแต่ละช่วงมีส่วนส่งเสริมในการเข้าสู่อาชีพตลอดเวลา เนื่องจากเป็นการเรียนรู้และเพิ่มทักษะการทำงานสำหรับการทำงานในหน้าที่ต่อไป

ในกรณีศึกษาของ "แจ่ม น้อยสังข์" ทำให้พบว่า "ถิ่นที่อยู่" "ลักษณะงานที่ทำ" และ "อุปนิสัย" เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เขาเกิดการเข้าสู่อาชีพ ซึ่งเขาได้เล่าถึงช่วงเวลาตอนนั้นว่า

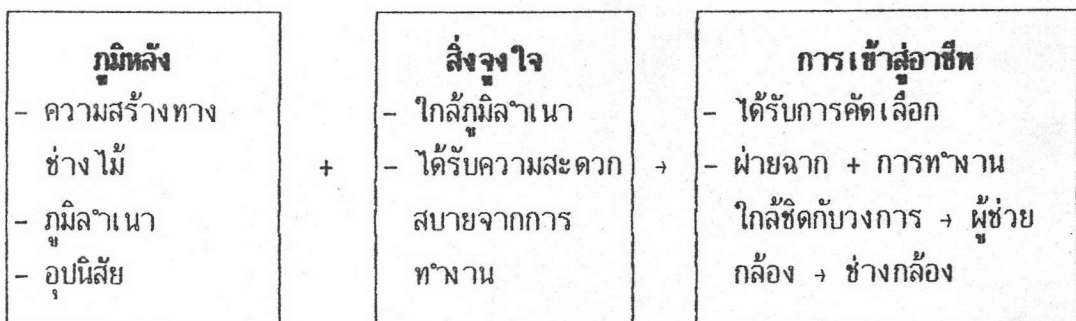
ประมาณปี 2521 โรงถ่ายกันตนาบางใหญ่กำลังสร้าง ผมก็เป็นคนงานก่อสร้าง พอโรงถ่ายเสร็จ กันตนา ก็ติดต่อกับบริษัทรับเหมาว่า อยากได้คนงานที่นิสัยดี แล้วก็อยู่แถวนั้น 6 คน ทางบริษัทรับเหมาเลยคัดเลือกให้ผมก็เลยติดตามด้วย

จากการศึกษาตรงนี้ จะเห็นได้ว่า ทางบริษัทกันตนาบุคคลสมบัติของคนงานเพียงว่า มีภูมิลำเนาอยู่ใกล้บริเวณโรงถ่ายและอุปนิสัยดีเท่านั้น ซึ่งก็หมายความว่า มิได้มีความต้องการผู้ที่มีความรู้หรือทักษะในการผลิตละครโทรทัศน์แต่อย่างใด และด้วยลักษณะงานที่ทำอยู่ขณะนั้นของ แจ่ม น้อยสังข์ ที่ทำงานให้กับบริษัทรับเหมา จึงทำให้เขาสามารถเข้ามาทำงานกับบริษัทกันตนาได้

สำหรับสาเหตุที่จูงใจให้เขา เกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพ คือ การมีถิ่นที่อยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน (โรงถ่าย) และทางบริษัทกันตนา ก็รับผิดชอบในเรื่องอาหารและที่พัก ซึ่งนับว่าสะดวกอย่างยิ่งสำหรับ แจ่ม น้อยสังข์

เนื่องจาก แจ่ม น้อยสังข์ มีความสามารถทาง "ช่างไม้" จึงถูกจัดให้ทำหน้าที่ในการสร้างฉาก ดังนั้นการเรียนรู้และทักษะที่ได้รับจากการทำงานเป็นช่างไม้ ทำให้เขาทำหน้าที่ในการสร้างฉาก แต่การทำงานในหน้าที่นี้มีได้มีส่วนส่งเสริมให้เขาสามารถทำงานเป็น "ผู้ช่วยกล็อง" หากการทำงานสร้างฉากทำให้เขามีโอกาสใกล้ชิดกับการผลิตละครโทรทัศน์ และเมื่อเจ้าหน้าที่ผู้ช่วย-กล็องขาดไป เขาจึงได้รับการคัดเลือก ซึ่งการทำงานที่นี้ ก็ทำให้สามารถเรียนรู้ทักษะของการเป็น "ช่างกล็อง" ได้ ดังนั้น ภายหลังเขาจึงได้รับการพิจารณาให้เป็น "ช่างกล็อง" เมื่อขาดผู้ทำหน้าที่นี้

สำหรับลักษณะของการเข้าสู่อาชีพของแจ่ม น้อยสังข์ มีดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการเข้าสู่อาชีพระหว่าง ดิเทพ ชัย-
ธนานันท์ และ แจ่ม น้อยสังข์ แล้ว จะพบสิ่งที่คล้ายกัน ดังนี้

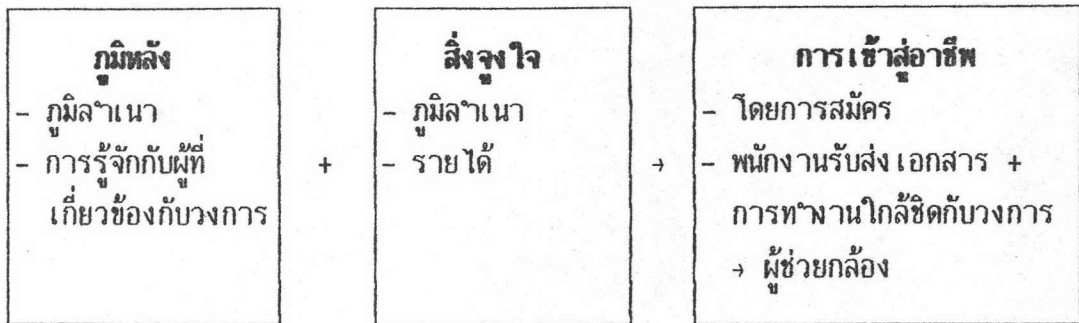
1. ความรู้ที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา มิใช่ปัจจัยสำคัญต่อการ
เข้าสู่อาชีพ
2. ลักษณะของการเข้าสู่อาชีพ มิใช่เกิดจากการสมัครเข้ารับ
การคัดเลือกอย่างเป็นทางการ และจะผ่าน "คนกลาง" เป็นผู้นำทางเข้าสู่
อาชีพ"
3. การเปลี่ยนตำแหน่งมาเป็นช่างกลึงนั้น เริ่มต้นจากการเป็น
"ผู้ช่วยกลึง" ซึ่งเสมือนเป็นการเรียนรู้และทักษะ เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเป็น
"ช่างกลึง" ต่อไป

ในกรณีศึกษาของ สาโรช ศรพิศ นี้ มีลักษณะการเข้าสู่อาชีพ
คือ การศึกษาที่ได้รับจากสถาบันและลักษณะการทำงาน มิได้ก่อให้เกิดความรู้
หรือทักษะในการทำงานในปัจจุบัน แต่การที่เคยผ่านการเป็นพนักงานรับส่ง-
เอกสาร ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ สาโรช ศรพิศ สามารถเข้ามาทำงานที่บริษัทกันตนา
ได้ เนื่องจากเขาเข้ามาทำงานในหน้าที่รับส่งเอกสาร ซึ่งการที่เขาสมัครงาน
ที่บริษัทกันตนาได้นั้น เป็นเพราะเขาทราบข่าวจากเพื่อนที่ทำงานอยู่ในบริษัท มิใช่
เป็นการเปิดรับสมัครทั่วไป ส่วนสาเหตุที่จิตใจให้เขากลับมาทำงานเป็นพนักงาน
รับส่งเอกสาร ก็เนื่องมาจาก "ทำงานอยู่ที่เดิม เงินเดือนก็เท่ากับที่กันตนา แต่
กันตนาอยู่ใกล้บ้านมาก เลยมาสมัคร แล้วเขาก็รับ เพราะผู้รู้เส้นทางดี"

ดังนั้น "ถิ่นที่อยู่" จึงเป็นสิ่งจูงใจอย่างเดียวในขณะนั้น เนื่อง-
จากเขาไม่มีความสนใจที่จะเข้ามาประกอบอาชีพอย่างในขณะนี้

ภายหลังเมื่อทางบริษัทกันตนา ขาดเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยกลึง จึงได้
รับการเปลี่ยนหน้าที่มาเป็น "ผู้ช่วยกลึง" ซึ่งจะเห็นได้ว่า การมีโอกาสใกล้ชิด
กับการทำงานด้านการผลิตละครโทรทัศน์ ทำให้มีโอกาสเข้าสู่อาชีพนี้ได้ แม้ว่าจะ
ไม่มีความรู้หรือทักษะเลยก็ตาม ซึ่งลักษณะนี้เช่นเดียวกับ แจ่ม น้อยสังข์ ที่เคย
ปฏิบัติหน้าที่นี้

สำหรับการเข้าสู่อาชีพของสาโรช ศรพิศ มีลักษณะดังนี้

2.4 ฝ่ายแสง (Lighting Operater)

สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายแสงของละครโทรทัศน์ "ขมั้นกับบุน" มีอยู่ 2 ท่าน คือ สันติ ศิริม่อน และ ศรีนวล สันกวาน ซึ่งมีประวัติดังนี้

สันติ ศิริม่อน สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านไฟฟ้ากำลัง ซึ่งเลือกเรียนมาจากความชอบ จากนั้นก็ไปประกอบอาชีพเป็นพนักงานขายสินค้าและด้านส่งออก ภายหลังจึงมาทำงานด้านซ่อมแซมอุปกรณ์การถ่ายทำโดยการชักชวนของเพื่อนที่ทำงานในบริษัทอยู่ก่อน จากนั้นก็ได้ย้ายมาปฏิบัติงานในฝ่ายแสง⁴⁵

ศรีนวล สันกวาน สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสารพัดช่างแผนกช่างไฟฟ้า ซึ่งเป็นการถูกบังคับให้ศึกษา จากนั้นก็ประกอบอาชีพเป็นช่างซ่อมแซมและบำรุงรักษาไฟฟ้าและอื่น ๆ ภายหลังเมื่อน้องชายซึ่งทำงานอยู่บริษัทกันตนา มาชักชวนไปทำงานซ่อมแซมเฉพาะด้านไฟฟ้า จึงมาสมัคร จากนั้นจึงย้ายมาทำหน้าที่ผู้ช่วยกล้อง และฝ่ายแสงตามลำดับ⁴⁶

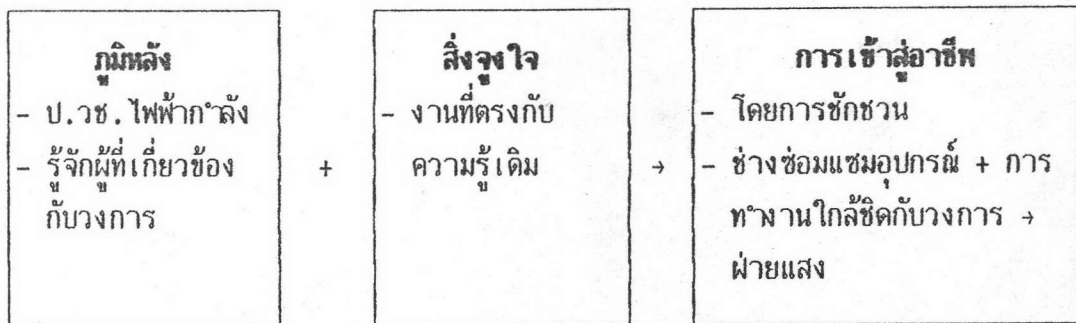
ในกรณีของ สันติ ศิริม่อน จะเห็นได้ว่า การศึกษาที่เกิดจากความชอบและการมีโอกาสรู้จักกันผู้ที่ทำงานให้กับบริษัทกันตนา เป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าสู่อาชีพ

⁴⁵สัมภาษณ์ สันติ ศิริม่อน, 11 มกราคม 2534.

⁴⁶สัมภาษณ์ ศรีนวล สันกวาน, 13 มกราคม 2534.

สำหรับสิ่งที่จูงใจ ให้เขามาทำงานเป็นช่างซ่อมแซมอุปกรณ์การถ่ายทำก็คือ ลักษณะงานที่จะได้รับนั้น ตรงกับวิชาความรู้ที่เขาได้รับมานั่นเอง ดังนั้น เขาจึงลาออกจากงานด้านส่งออกที่เขาให้เหตุผลว่า "ไม่ชอบ" รวมทั้งงานด้านการขายสินค้าด้วย

เมื่อสันติ ศิริม่อน มาทำงานที่บริษัทกันตนาแล้ว เพื่อยุทธบริษัทขาดเจ้าหน้าที่ฝ่ายแสง เขาจึงต้องย้ายมาทำงานหน้าที่นี่ โดยที่ไม่มีความรู้หรือทักษะในการจัดแสงเลย แต่อาศัยพื้นฐานที่รู้จักเครื่องมือมาก่อน กอปรกับงานที่ทำเป็นงานที่ใกล้ชิดกับงานผลิตละครโทรทัศน์ ทำให้ง่ายต่อการเข้าสู่งานการผลิตละครโทรทัศน์โดยตรง ดังนั้นลักษณะการเข้าสู่อาชีพของ สันติ ศิริม่อน จึงมีดังนี้

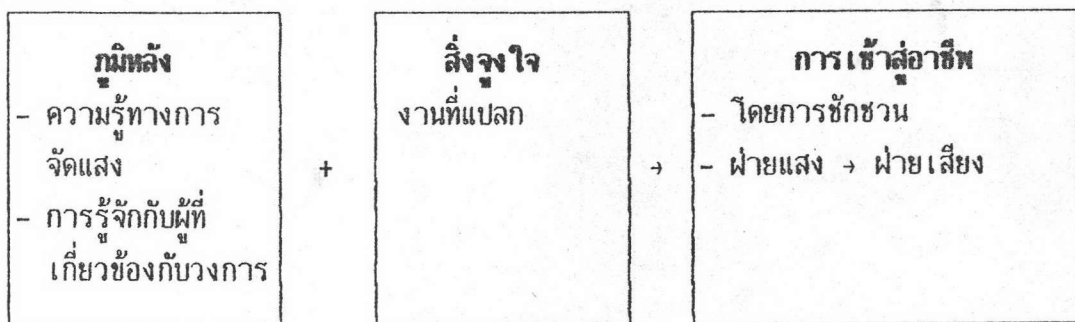
สำหรับกรณี ศรีนิล สันแก้ว จะพบว่า เขามีลักษณะการเข้าสู่อาชีพเช่นเดียวกับ สันติ ศิริม่อน คือ การศึกษา และการที่รู้จักกับผู้ที่ทำงานให้กับบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ เป็นปัจจัยที่ทำให้เขาสามารถเข้าสู่อาชีพ และ เช่นเดียวกันกับสิ่งจูงใจที่ทำให้เขาตัดสินใจลาออกจากงานเดิม คือ การได้งานที่ตรงกับความรู้เดิมของเขา คือ ช่างซ่อมแซมเฉพาะด้านไฟฟ้า แต่ลักษณะการเข้ามาทำงานที่ฝ่ายแสงแตกต่างกันคือ ศรีนิล สันแก้ว เปลี่ยนจากช่างซ่อมแซมมาทำหน้าที่ "ผู้ช่วยกล้อง" ก่อน ทั้งที่เขาไม่มีความรู้หรือทักษะด้านนี้เลย เหมือนเช่น แจ่ม น้อยสังข์ และสาโรช ศรพิศ จึงสามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่า ความรู้และทักษะ ไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำหน้าที่ผู้ช่วยกล้อง

ภายหลังเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายแสงขาดไป ศรีนิล สันแก้ว จึงย้ายมาทำหน้าที่นี้แทน ซึ่งก็ตั้งข้อสังเกตได้อีกว่า ทั้งศรีนิล สันแก้ว และ สันติ ศิริม่อน ล้วนแต่มีพื้นฐานด้านไฟฟ้ามาก่อน แต่ไม่มีความรู้ทางการจัดไฟ

ดังนั้น กฤษฎา ปรีเสม จึงเข้าสู่อาชีพการผลิตละครโทรทัศน์ได้ ก็เนื่องมาจาก การชักชวนของเพื่อนที่ทำงานอยู่ในบริษัท รวมทั้ง การมีพื้นฐานด้านไพบาบ้าง แม้จะไม่ใช่การจัดไฟสำหรับการถ่ายทำละครโทรทัศน์ก็ตาม ซึ่งลักษณะนี้จะเหมือนกัน สันติ ศิริม่อน และศรีนวล สันกว่าน ผู้ที่ทาหน้าที่อยู่ฝ่ายแสงในขณะนี้ ที่มีพื้นฐานหรือความรู้ด้านไพบาบ้าง จึงถูกย้ายให้มาทาหน้าที่นี้

จากหน้าที่ "ฝ่ายแสง" กฤษฎา ปรีเสม ก็ย้ายไปทำ "ฝ่ายเสียง" อย่างในปัจจุบัน ซึ่งจากการสังเกตลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่นี้ และจากการศึกษาบุคลากรหลังฉากในประเภทคาเนิงงานการผลิต ทำให้ตั้งข้อสังเกตได้ว่า ผู้ที่จะมาทาหน้าที่นี้ จะต้องเป็นผู้ที่ต้องทราบขั้นตอนในการถ่ายทำ (Production) อย่างดี เนื่องจากเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัว ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงานและอยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้กำกับ การแสดง ซึ่งผู้กำกับการแสดงจะรับทราบปัญหาอันเกิดจากระบบเสียง แล้วตัดสินใจว่า สมควรจะต้องถ่ายทำใหม่หรือไม่ โดยที่การตรวจสอบจะตกอยู่ที่ฝ่ายเสียง ดังนั้น จึงมิใช่ผู้ที่จะสามารถเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ได้เลย

สำหรับลำดับของการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายเสียงของ กฤษฎา ปรีเสม จึงมีดังนี้

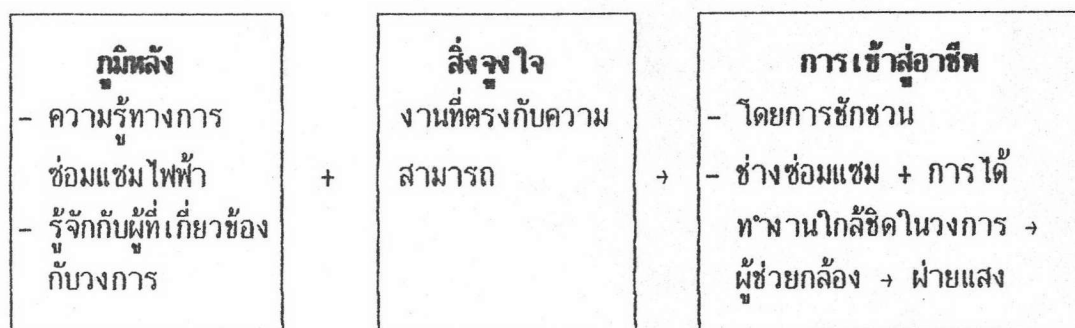
2.6 ฝ่ายเทป (Video Tape Recorder)

ผู้ที่ทาหน้าที่อยู่ฝ่ายเทป คือ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร ซึ่งมีประวัติดังนี้

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น แล้วจึงมาประกอบอาชีพที่บริษัทกันตนาเลย โดยมีเพื่อนที่ทำงานให้กับบริษัทอยู่ก่อนเป็นผู้ชักชวนมา เริ่ม

สำหรับลักษณะของการเข้าสู่อาชีพของศรีนวล สันแก้ว จึงมี

ดังนี้

2.5 ฝ่ายเสียง (Sound Mixer)

ผู้ที่ทำหน้าที่ฝ่ายเสียงนี้ คือ กฤษฎา ปรีเสม ซึ่งมีประวัติดังนี้

สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านการเกษตร สาขาที่เลือกเรียน ก็เนื่องจากทางบ้านทำเกษตรกรรม หลังจากนั้นเพื่อนที่ทำงานให้กับบริษัทกันตนา ก็ชักชวนให้มาทำงาน โดยเริ่มจากฝ่ายแสง ซึ่งพอที่จะมีความรู้ด้านนี้บ้าง เพราะมีอาทำงานด้านนี้อยู่ จากนั้นก็ย้ายมาทำหน้าที่ฝ่ายเสียง⁴⁷

จากข้อมูลข้างต้น จะพบว่า พื้นฐานทางครอบครัวของ กฤษฎา ปรีเสม เป็นครอบครัวเกษตรกร จึงทำให้เลือกเรียนทางด้านเกษตรกรรม แต่ขณะเดียวกันเขาก็เรียนรู้ด้านการจัดไฟจากอาของเขาที่ประกอบอาชีพด้านการจัดไฟสำหรับการถ่ายภาพนิ่ง จึงทำให้เขามีพื้นฐานด้านการจัดไฟบ้าง และเมื่อจบการศึกษาแล้ว ด้วยความที่มีเพื่อนทำงานในบริษัทกันตนา เขาจึงทราบข่าวว่าทางบริษัทต้องการเจ้าหน้าที่ฝ่ายแสง กอปรกับการถูกชักชวนจากเพื่อน เขาจึงมาสมัครเข้าทำงานตำแหน่งนี้ ซึ่งความคิดในขณะนั้นของเขา คือ "ไม่รู้เรื่อง แล้วไม่คิดว่า จะเข้าหรือสนใจงานนี้ ไม่มีความชอบด้วย... ที่มาทำก็เพราะต้องการลองดูมันแปลกดี"

⁴⁷สัมภาษณ์ กฤษฎา ปรีเสม, 19 พฤศจิกายน 2533.

ปฏิบัติงานในหน้าที่ฝ่ายแสง ผู้ช่วยกล้อง และช่างกล้อง ตามลำดับ ก่อนที่จะมาทำหน้าที่ฝ่ายเทบอย่างในปัจจุบัน⁴⁸

ในกรณีของ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร ก็เช่นเดียวกับบุคลากรหลังจากหลาย ๆ ท่านที่ได้ศึกษา นั่นคือ การรู้จักกับผู้ที่ปฏิบัติอยู่ในองค์กรที่ผลิตละครโทรทัศน์ จึงทำให้สามารถเข้าสู่สายอาชีพนี้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะด้านการผลิตละครโทรทัศน์เลย เนื่องจากเพิ่งสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและความสนใจทางด้านนี้เลย แต่ตัดสินใจมาทำก็เพียงเพราะไม่ต้องการศึกษาต่อ

หน้าที่แรกในการประกอบอาชีพคือ "ฝ่ายแสง" ซึ่งกรณีของ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร จะแตกต่างจากบุคลากรท่านอื่น ๆ ที่ได้ศึกษามาและเคยปฏิบัติหน้าที่นี้ ในเรื่องที่ว่า สิทธิเดช ตระกูลสุนทร มิได้มีความรู้พื้นฐานด้านไฟเลย แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ มิได้มีความรู้หรือทักษะด้านการจัดไฟ

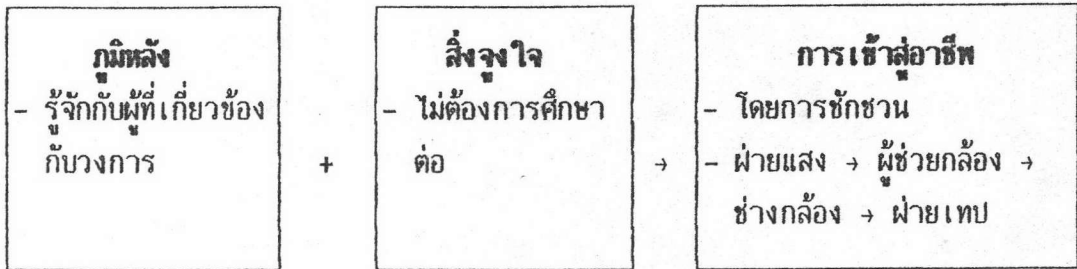
จาก "ฝ่ายแสง" เขาก็ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่เป็น "ผู้ช่วยกล้อง" และ "ช่างกล้อง" ตามลำดับ ซึ่งลักษณะนี้เหมือนกับบุคลากรหลังจากที่ได้ศึกษาและเคยปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยกล้อง ก่อนที่ก้าวมาเป็น "ช่างกล้อง" ภายหลัง

ถัดจาก "ช่างกล้อง" เขาก็ย้ายไปทำหน้าที่ "ฝ่ายเทบ" ดังในปัจจุบัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในลักษณะนี้ หากเปรียบเทียบกับ "อดุลย์ บุญบุตร" จะพบว่า แตกต่างกัน เนื่องจาก อดุลย์ บุญบุตร ภายหลังเมื่อเป็น "ช่างกล้อง" แล้ว ก็ย้ายไปทำหน้าที่ "ผู้กำกับรายการ" แต่ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร กลับย้ายมาทำหน้าที่ "ฝ่ายเทบ" อย่างไรก็ตาม การทำหน้าที่ฝ่ายเทบก็ยังคงเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับภาพเช่นเดียวกับผู้กำกับรายการ เพียงแต่ฝ่ายเทบเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อควบคุม "คุณภาพของภาพ" แทนที่จะเป็น "การสื่อความหมายของภาพ" ที่อยู่ในหน้าที่ของผู้กำกับรายการ

สำหรับลำดับของการเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทบของ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร มีดังนี้

⁴⁸สัมภาษณ์ สิทธิเดช ตระกูลสุนทร, 11 มกราคม 2534.

3. นักแสดง (Actor)

จากจำนวนผู้แสดงในเรื่อง "ขมิ้นกับปูน" ที่ได้ศึกษามา 20 ท่านนั้นมี ลักษณะภูมิหลังและการเข้าสู่อาชีพดังนี้

ภูมิหลัง

1. การศึกษา

ในการศึกษานักแสดงจำนวน 20 ท่าน พบว่า "สถาบันการศึกษา" มิได้มีบทบาทสำคัญสำหรับการเปิดโอกาสให้เข้าสู่อาชีพให้กับบุคคล เนื่องจากมีนักแสดงเพียงท่านเดียวที่สำเร็จการศึกษาด้านการแสดงประเภทละครสมัยใหม่ คือ "สะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์" ซึ่งสำเร็จการศึกษาด้านศิลปะ สาขาการภาพยนตร์และการกำกับการแสดง และอีก 2 ท่าน ที่สำเร็จการศึกษาด้านการแสดง แต่เป็นการแสดง "ละครไทย" และ "บัลเลต์" ซึ่งในหลักสูตรการศึกษามีได้เน้นด้านการแสดงสำหรับละครสมัยใหม่คือ เดือนเต็ม สาลิตุล และ สุดารัตน์ เดชากุล และบางท่านที่ผ่านการอบรมจากกลุ่มบุคคล ที่มีได้เป็นในลักษณะของสถาบันการศึกษาโดยเป็นลักษณะการอบรมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง แต่กลับเป็นการเปิดโอกาสเข้าสู่อาชีพผู้แสดงนี้ได้ เนื่องจากผู้ที่มาให้การอบรมในการอบรมคือผู้ที่มีอาชีพอยู่ในวงการบันเทิง จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีโอกาสรู้จักกับบุคคลเหล่านี้ตลอดเวลาที่อบรมสำหรับบุคคลที่เข้ารับอบรมด้านการแสดงในลักษณะนี้ คือ จุฑารัตน์ จินรัตน์, วันชัย เผ่าวิบูลย์ และเทิดพร มโนไพบูลย์

สำหรับนักแสดงท่านอื่น ๆ ที่มีได้ผ่านการศึกษาด้านการแสดงมานั้น มีผู้ที่จบการศึกษาด้านต่าง ๆ คือ สายสามัญ, พาณิชยกรรม, พยาบาล-ศาสตร์, รัฐศาสตร์, การบิน, มนุษยศาสตร์, วิศวกรรมศาสตร์, ออกแบบภายใน เป็นต้น

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะเข้าเป็นนักแสดงนั้น ไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาด้านการแสดงมาโดยตรง หรือต้องผ่านการอบรมด้านการแสดง เนื่องจากมีผู้สำเร็จการศึกษาหลากหลายสาขา และวิชาชีพเข้ามาเป็นนักแสดงนั่นเอง

2. ความสนใจ

ในจำนวนนักแสดงทั้งหมดนี้ พบว่า ผู้แสดงส่วนใหญ่มี "ความสนใจ" ด้านการแสดง ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่วงการบันเทิง ซึ่งผู้แสดงเหล่านี้ได้แก่ .-

- จุฑารัตน์ จินรัตน์ มีความสนใจและรักการแสดง จึงสมัครเข้ารับการอบรมการแสดงของกองดุริยางค์ทหารอากาศ

- ดวงดาว จารุจินดา สมัครใจที่จะเล่นละครโทรทัศน์ เมื่อได้รับการถามว่า จะรับเล่นละครโทรทัศน์ให้กับผู้จัดคณะหนึ่งหรือไม่

- เตือนเต็ม สาลิตล เลือกศึกษาทางนาฏศิลป์ "บัลเลต์" แม้ว่าจะนิยมเรื่องการร้อง เกียจอาชีพแต่นักรำก็มักจะยังมีอยู่มาก

- พันดดา โกมารทัต มีความสนใจในอาชีพผู้แสดง เนื่องจากฉายาที่ได้เกิดจากการแสดงค่อนข้างสูง

- บงกช ทรรพาทิน มีความสนใจมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กและเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีโอกาสมาเป็นนางแบบ

- ชไมพร จตุรภุช มีความกล้าแสดงออก และสนใจด้านการแสดงมาตั้งแต่ยังเล็ก

- สุธาร์ตน์ เดชากุล เลือกเรียนนาฏศิลป์ โดยมีความคิดว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะไปเป็นผู้แสดงให้กับกรมศิลปากรเท่านั้น

- วันชัย เผ่าวิบูลย์ มีความคิดที่จะเข้าสู่อาชีพ แม้ว่าจะประกอบอาชีพอื่นไปแล้วก็ตาม

- อุษาทนตาวัล สนใจที่จะเข้าสู่วงการตั้งแต่สมัยยังศึกษาอยู่ชั้นมัธยม และเพิ่มมากขึ้นเมื่อเป็นนางแบบ

- สะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์ แม้ว่าการเลือกศึกษาด้านศิลปะสาขาวิชาภาพยนตร์และการกำกับการแสดง จะเป็นไปด้วยเหตุผลอื่น แต่เมื่อสำเร็จการศึกษา ก็เกิดความสนใจด้านการแสดงขึ้น

- พिरาวรรณ ประสพศาสตร์ ชอบการแสดงออกและชอบกิจกรรมด้านการแสดงเสมอ

- ปัทมา ปานทอง เป็นคนกล้าแสดงออก เมื่อสามารถผ่านการคัดเลือกเป็นผู้แสดงได้ (สมัยยังเป็นเด็ก) ก็เพิ่มความชอบทางนี้

- เทิดพร มโนไพบุลย์ เข้ารับการอบรมจากสมาคมนักแสดงอาชีพ เนื่องจากมีความคิดว่า อาชีพนักแสดงจะเป็นประโยชน์ต่อเป็นนักดนตรี

- ชลิต เฟื่องอารมย์ ชอบกิจกรรมด้านการแสดงตลอดเวลาที่กำลังศึกษาอยู่

3. อาชีพบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการเข้าสู่อาชีพของนักแสดงนั้น พบว่าส่วนที่ทำให้เกิดการเข้าสู่อาชีพได้ ก็เนื่องมาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมีอาชีพหรือเกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะ เปรียบเสมือนผู้เปิดโอกาสในการเป็นนักแสดงให้ เช่นเดียวกับกับบุคลากรหลังจากที่ได้ศึกษามาแล้ว

กรณีของผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง ที่มีผลต่อการเข้ามาเป็นผู้แสดง คือ

1. บิดาเป็นผู้แสดงละครโทรทัศน์ ภายหลังจึงเปลี่ยนมาเป็นผู้จัดละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นกรณีของ "ดวงดาว จารุจินดา" โดยที่บิดาได้ตระหนักถึงระดับผลการศึกษาของบุตรว่า อยู่ในเกณฑ์ไม่ใคร่ดีนัก จึงต้องการหาอาชีพให้บุตร กอปรกับบุตรเป็นผู้มีความสามารถในการแสดง ซึ่งได้ประจักษ์มาแล้ว จึงพยายามผลักดันให้มายึดอาชีพนักแสดงนี้

2. เพื่อนเป็นนักแสดง เช่น กรณีของ บงกช ทรพรพาทิน ฐาปกรณ์ ดิษยนันทน์, จุฑารัตน์ จินรัตน์ฯ ในกรณีของ บงกช ทรพรพาทิน นั้นสามารถเข้าสู่อาชีพนักแสดงได้ เนื่องจากติดตามเพื่อนที่เป็นนักแสดงไปในกองถ่ายทำละครโทรทัศน์ จึงทำให้มีโอกาสแสดงความสามารถให้ผู้กำกับการแสดงยอมรับ, ในกรณีของฐาปกรณ์ ดิษยนันทน์ นั้น เพื่อนที่เป็นนักแสดงมาชักชวนให้ไปลองหาประสบการณ์ด้านการแสดง และสามารถแสดงได้เป็นที่พอใจจึงมีงานต่อมาเรื่อย ๆ , กรณีของ จุฑารัตน์ จินรัตน์ ก็เช่นเดียวกับ ฐาปกรณ์ ดิษยนันทน์ ที่เพื่อนนักแสดงละครเวทีชักชวนให้มาเป็นผู้แสดงละครโทรทัศน์

3. มารดาของเพื่อนเป็นผู้จัดละครโทรทัศน์ เนื่องจากมารดาของเพื่อนต้องการผู้แสดงที่มีหน้าตาดี และมีบุคลิกของนักศึกษาต่างประเทศ จึงมาชักชวน "ชลิต เฟื่องอารมย์"

4. เพื่อนเป็นภรรยาผู้สร้างภาพยนตร์ กล่าวคือ เมื่อผู้สร้างท่านนั้นต้องการผู้แสดงนำฝ่ายหญิงที่มีลักษณะผมยาว, หน้าตาดีและตาคม กอปรกับเคยพบเห็น พिरาวรรณ ประสพศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะตรงตามที่ต้องการ จึงให้ภรรยามาชักชวนและทาบทาม

5. เพื่อนของพี่ชายเป็นผู้สร้างภาพยนตร์ กรณีนี้เป็นของ ปัทมา ปานทอง ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกรณีของ พิวรรณ ประสพศาสตร์

6. น้องสาวเป็นนางงามที่ชนะการประกวด ซึ่งจัดเพื่อโปรโมตภาพยนตร์ต่างประเทศเรื่องหนึ่ง และด้วยความที่มีหน้าตาดี จึงเป็นที่สะดุดตาของผู้สร้างภาพยนตร์ ในที่สุดก็ทาบทาม "ปนัดดา โกมารทัต" เป็นผู้แสดงนำในภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง

4. การมีลักษณะเด่น

ในการศึกษาลักษณะการเข้าสู่อาชีพของผู้แสดงนั้น ทำให้พบว่า ในตัวผู้แสดงเหล่านี้ จะมีลักษณะเด่นอยู่ 2 ประการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ "สำคัญที่สุด" ที่ผลักดันไปสู่การเริ่มต้นการเป็นผู้แสดง ลักษณะเด่นดังกล่าวคือ

1. ลักษณะเด่นทางร่างกาย หมายถึง การมีรูปร่างหน้าตาดี สวยงาม สะดุดตา ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการชักชวน หรือทาบทามเข้าสู่วงการบันเทิง กรณีของผู้แสดงที่อยู่ในลักษณะนี้ คือ เตือนเต็ม สาลิตุล, ปนัดดา โกมารทัต, ชไมพร จตุรภุช, บงกช ทรรพาทิน, สุดารัตน์ เดชากุล, อุษา ทนตาวัล, พิวรรณ ประสพศาสตร์, ปัทมา ปานทอง และเสาวลักษณ์ ศรีอรุณ สำหรับกรณีผู้แสดงชาย คือ ทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี, สะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์, ศตวรรษ คลยวิจิตร, เมทนี บุรณศิริ, ชลิต เพ็ญอารมย์ และ รุจน์ रणภพ

2. มีความสามารถในการแสดง เนื่องจากผู้แสดงบางท่านก่อนจะมาเป็นผู้แสดงนั้น จะต้องผ่านการคัดเลือก ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการอบรมการแสดง หรือเพื่อเป็นผู้แสดงสมทบก็ตาม การคัดเลือกนั้นจะใช้ "ความสามารถในการแสดง" เป็นเกณฑ์ตัดสิน ซึ่งผู้แสดงบางท่านก็ยอมรับว่าความสามารถในลักษณะนี้ เป็นความสามารถก่อนที่เข้าสู่อาชีพนักแสดง กรณีของ

ผู้แสดงที่มีลักษณะนี้ คือ จุฑารัตน์ จินรัตน์, ดวงดาว จารุจินดา, เทิดพร มโนไพบูลย์, วันชัย เผ่าวิบูลย์ และทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี*

การเข้าสู่อาชีพ

กระบวนการเข้าสู่อาชีพการเป็นนักแสดงละครโทรทัศน์นั้นจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผ่านการแสดงละครเวทีหรือเป็นนักแสดงละครเวทีเนื่องจากกลุ่มผู้แสดงหรือผู้สร้างสรรคงานละครเวที, ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์มักจะเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน หรือรู้จักกัน ดังนั้น การที่ เป็นผู้แสดงให้กับงานเพียงประเภทใดประเภทหนึ่งข้างต้น จึงเป็นโอกาสที่จะรู้จักกับบุคคลอื่น ที่สามารถเชื่อมโยงไปสู่งานประเภทอื่นได้ จึงทำให้ง่ายต่อการถูกชักชวน หรือทาบทามไปแสดง ดังเช่นในกรณีของ จุฑารัตน์ จินรัตน์ และวันชัย เผ่าวิบูลย์ ซึ่งจุฑารัตน์ จินรัตน์ ได้เล่าถึงการเข้ามาเป็นผู้แสดงละครโทรทัศน์ว่า "พอเรียนจบ [การอบรมการแสดงของกองดุริยางค์ กองทัพอากาศ] ก็สังกัดกองการภาพยนตร์ กองทัพอากาศ ไปเล่นนาฏศิลป์ละครเวทีที่ศาลาเฉลิมกรุง เพื่อนฝูงก็ชวนให้มาเล่นละครโทรทัศน์⁴⁹

สำหรับกรณีของ วันชัย เผ่าวิบูลย์ คือ "เผด็จอาจารย์ท่านหนึ่งที่เคยสอน [ด้านการแสดงของสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง] มาชวนไปเล่นละครเวที... ตลอดเวลาที่เล่นละครเวทีก็รู้จักกับผู้คนในวงการบันเทิง เลยถูกชวนให้ไปเล่นละครโทรทัศน์⁵⁰

*การที่ ทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี มีลักษณะเด่นทั้ง 2 ประการ เนื่องจากเขาได้รับการชักชวนจากผู้ที่อยู่ในวงการบันเทิง (ม.ล.พันธุ์เทวนพ เทวกุล) ให้ไปเป็นผู้แสดง โดยให้เขาไปทดสอบความสามารถทางการแสดงก่อน

⁴⁹สัมภาษณ์ จุฑารัตน์ จินรัตน์, 14 ตุลาคม 2533.

⁵⁰สัมภาษณ์ วันชัย เผ่าวิบูลย์, 14 ตุลาคม 2533.

2. ผ่านการประกวดความสวยงาม

แทนที่ช่อง... จะเหนื่อยกับการค้นหาตัวดาราด้วยการประกวด
ดารารุ่ง... กลับนั่งสบาย ๆ คอยดึงตัวจากเวทีประกวดของชาวบ้าน
และเวทีประกวดที่ตัวเองมีอยู่แล้ว⁵¹

คงเป็นคำตอบได้ดีว่า เหตุใดสาวสวยทั้งหลาย จึงไม่ผันที่จะขึ้นเวที
ประกวดนางงาม เพราะนอกจากจะได้มงกุฎ ได้ชื่อเสียง เกียรติยศ
ได้รางวัลมากมายแล้ว อนาคตที่จะเป็นดาราก็อยู่แค่เอื้อม สำหรับ
นางงามที่มีตำแหน่ง แม้นางงามบางคนจะไม่มีตำแหน่งก็สามารถขึ้นมา
ผงาดในวงการบันเทิง ได้เหมือนกัน⁵²

ผู้ที่เข้ารอบ [โดมอนแมน] 10 คนสุดท้าย ถึงแม้จะไม่ได้ตำแหน่ง
อะไร แต่ก็มีโอกาสได้เป็นดารานในสังกัดของ... ก็นับว่าเป็นหนทางที่
ดีสำหรับผู้ที่ต้องการก้าวเข้าสู่วงการแสดง⁵³

จากข้อความทั้ง 3 ข้างต้น จะเห็นได้ว่า นโยบายของการ
หานักแสดงมีส่วนทำให้ผู้ที่เข้าประกวดเป็นนักแสดงได้ เนื่องจากมีโอกาสแนะนำ
ตัวเองแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างละครโทรทัศน์ และอาจรวมไปถึงงาน
อื่น ๆ ได้เช่น นักแสดงภาพยนตร์, นางแบบ-นายแบบ เป็นต้น ซึ่ง อุดุลย์
บุญบุตร ผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง "ขมื่นกับบุณ" ได้ให้เหตุผลของการ
นำเอาผู้ที่ผ่านการประกวดมาเป็นนักแสดงว่า "พวกนี้พอจะมีชื่อเสียงอยู่แล้ว ก็
เลยันให้ตั้งง่ายกว่าคนที่ไม่มีใครรู้จัก แล้วก็ไม้อายที่จะเล่น [แสดง] เพราะชิน
กับคนเยอะ ๆ มาแล้ว"⁵⁴

⁵¹สมคิด พลเลิศ, "มาเพ็ญจอกแก้วกับธุรกิจบันเทิงครบวงจร",
กรุงเทพฯ 30 45 (กรกฎาคม 2533) : 72.

⁵²"นางงามยี่ดวงการดาราร", ไทยรัฐ (10 กุมภาพันธ์ 2534) :

8.

⁵³"หล่อไม่เสร็จแบบโดมอนแมน 89", วิทยวาน 116 (บั๊กซ์หลัง
เดือนพฤศจิกายน 2531) : 93.

⁵⁴สัมภาษณ์ อุดุลย์ บุญบุตร, 19 กรกฎาคม 2533

กรณีของผู้ที่ผ่านการประกวด และ ได้ เป็นนักแสดง คือ
เสาวลักษณ์ ศรีอรุณ และ ศตวรรษ คุลยวิจิตร

3. ผ่านการอบรมด้านการแสดง การสมัครเข้ารับการอบรม การแสดง ย่อมเสมือนเป็นการบอกความสามารถในการแสดง แต่ที่สำคัญคือ ผู้ที่รับการอบรมจะมีโอกาสรู้จักที่อยู่ในวงการบันเทิงได้ง่าย หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการแนะนำตัวเองแก่บุคคลเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เข้าสมัครเข้ารับการอบรมนี้ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางการแสดงบ้าง เนื่องจากจะต้องผ่านเกณฑ์การคัดเลือกก่อน โดยใช้ความสามารถทางการแสดงเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน มิใช่ว่าทุกคนที่สมัคร จะสามารถเข้ารับการอบรมได้ทุกคน กรณีนี้เป็นกรณีของ จุฑารัตน์ จินรัตน์, เทิดพร มโนไพบูลย์ และ วันชัย เผ่าวิบูลย์⁵⁵

สำหรับกรณีของ เทิดพร มโนไพบูลย์ ได้ให้เหตุผลของการสมัครเข้ารับการอบรมว่า "จุดมุ่งหมายในตอนนั้น เป็นไปเพื่อต้องการรู้จักคน มาก ๆ เพื่อให้ได้มีงานแสดงดนตรีอีกทีหนึ่ง"⁵⁶

กรณีของ วันชัย เผ่าวิบูลย์ ให้เหตุผลว่า "มีความต้องการที่จะเข้าสู่วงการแสดงอยู่แล้ว แต่ไม่รู้จักใครเลยไม่มีโอกาส จังหวะนั้นพอดีช่อง... เขาเปิดรับสมัครนักเรียนการแสดงก็เลยไปสมัครทันที"⁵⁷

4. ผ่านการถ่ายแบบโฆษณาหรือถ่ายแบบลงนิตยสาร โดยไม่จำเป็นต้องยัดเป็นอาชีพ ซึ่งผู้ที่หานักแสดง ไม่ว่าจะเป็นงานแสดงประเภทใด ส่วนหนึ่งก็จะให้ความสนใจต่อผู้ที่ถ่ายแบบในนิตยสาร หรือถ่ายโฆษณาออกตามสื่อต่าง ๆ ผู้แสดงที่อยู่ในการเข้าสู่อาชีพโดยลักษณะนี้คือ อุษษา ทนตาวัล, บงกช ทรพรพาทิน, สุภารัตน์ เตชากุล และ เมทนี บุรณศิริ

⁵⁵ วันชัย เผ่าวิบูลย์ ผ่านการอบรมการแสดงจากสถานีโทรทัศน์ แห่งหนึ่ง จึงมีโอกาสแสดงละครเวที และเป็นนักแสดงในที่สุด

⁵⁶ สัมภาษณ์ เทิดพร มโนไพบูลย์, 23 กันยายน 2533.

⁵⁷ สัมภาษณ์ วันชัย เผ่าวิบูลย์, 14 ตุลาคม 2533.

กรณีของ อูษา ทนตาวัล ได้เล่าถึงลักษณะการเข้าสู่อาชีพนักแสดงว่า "หลังจากถ่ายโฆษณาไปหลายชิ้นแล้ว ก็ไปถ่ายแบบ [ลงนิตยสาร] จนทางกันตนาเขาติดต่อมา บอกว่าเห็นจากโฆษณา⁵⁸

กรณีของ เมทนี บุรณศิริ จะเป็นการถ่ายแบบลงนิตยสารก่อน ภายหลังจึงได้รับการติดต่อจากบริษัทโฆษณา ซึ่งไปเห็นการถ่ายแบบจากนิตยสารให้ไปถ่ายโฆษณา เมื่อโฆษณาที่ถ่ายทำไปเกิดเป็นที่รู้จักอย่างมาก งานแสดงจึงติดตามเข้ามา⁵⁹ กรณีเช่นนี้คล้ายคลึงกับกรณีของ สุดารัตน์ เดชากุล กล่าวคือ ผู้สร้างภาพยนตร์ไปเห็นจากปกนิตยสาร จึงติดต่อทาบทามให้มาเป็นผู้แสดงภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง⁶⁰

สำหรับกรณีของ บงกช ทรพรพาทิน จะเป็นการถ่ายแบบทั้งนิตยสารและโฆษณา ภายหลังเมื่อติดตามเพื่อนซึ่งเป็นนักแสดง ไปยังกองถ่ายทาละครโทรทัศน์ จึงได้รับการติดต่อให้แสดง เนื่องจากทราบว่า เป็นนางแบบโฆษณา มาก่อนและมีความสามารถในการแสดงและจำบทพูดได้

5. เป็นนักแสดงภาพยนตร์มาก่อน ซึ่งลักษณะของการเข้ามาเป็นผู้แสดงภาพยนตร์ที่ได้ศึกษานั้น จะเป็นดังนี้

5.1 น้องสาวเป็นนางงาม จึงไปเป็นเพื่อนน้องสาวในงานเลี้ยงฉลอง ทำให้ได้รับการทาบทามจากผู้สร้างภาพยนตร์

5.2 ถ่ายแบบลงนิตยสาร เพื่อบุคคลิกตรงกับตัวละครที่ผู้สร้างต้องการ จึงได้รับการติดต่อ

5.3 ทำงานในสถานที่ที่ใช้เป็นที่ถ่ายทำภาพยนตร์เสมอ กอปรกับมีบุคลิกตรงกับตัวละคร จึงได้รับการติดต่อ

5.4 พี่ชายมีเพื่อนเป็นผู้สร้างภาพยนตร์ กอปรกับมีลักษณะผิวขาว, ผมหยักศก ซึ่งตรงตามลักษณะของสตรีในจินตนาการของผู้สร้าง

5.5 เป็นไปด้วยความบังเอิญ กล่าวคือ ถูกทาบทามในระหว่างที่เดินทางไปสถานที่ทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากมีหน้าตาดี

⁵⁸สัมภาษณ์ อูษา ทนตาวัล, 29 ตุลาคม 2533.

⁵⁹สัมภาษณ์ เมทนี บุรณศิริ, 23 ตุลาคม 2533.

⁶⁰สัมภาษณ์ สุดารัตน์ เดชากุล, 29 ตุลาคม 2533.

การที่นักแสดงภาพยนตร์ สามารถมาเป็นนักแสดงทางละครโทรทัศน์ได้ก็เนื่องมาจาก การที่มีชื่อเสียงหรือประสบการณ์การแสดงมาแล้ว ย่อมเป็นที่ต้องการของผู้จัดละครโทรทัศน์ และบางท่านก็เพิ่งเข้าสู่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ จึงยังไม่เป็นคันทา หรือเจเนตาผู้ชม ส่วนประสบการณ์แสดง ก็ย่อมเป็นประโยชน์ต่อการแสดงทางโทรทัศน์ ซึ่งในปัจจุบันนักแสดงมักจะรับงานแสดงทั้งทางภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

สำหรับนักแสดงที่อยู่ในกรณีคือ บันดดา โกมารทัต, สุดารัตน์ เดชากุล, พินารารณ ประสพศาสตร์, บัทมา ปานทอง และ รุจน์ รมภ

6. เป็นเจ้าหน้าที่ของทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งลักษณะการทำงาน เช่นนี้ย่อมมีโอกาสพบปะกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานผลิตละครโทรทัศน์ได้มาก ทำให้เป็นไปได้อย่างมากในการที่จะได้รับการติดต่อ หรือถูกชักชวนไปเป็นนักแสดงได้ แม้ว่าจะมิได้มีจุดมุ่งหมายมาทางด้านนี้ เมื่อแรกเข้าทำงาน

นักแสดงที่อยู่ในกรณีคือ สะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์ ซึ่งเป็นผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายรายการในขณะนั้น และ ชไมพร จตุรภุช ซึ่งเป็นผู้ประกาศรายการ ก่อนที่จะมาเป็นนักแสดง

7. เป็นนักร้องมาก่อน การเป็นนักร้องนี้ก็เช่นเดียวกันที่สามารถมีโอกาสพบกับผู้ที่อยู่ในวงการบันเทิงได้มาก ซึ่งกรณีเป็นของ ทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี

อย่างไรก็ตาม การเข้ามาเช่นนี้แสดงครั้งแรกของเขาแตกต่างจากนักร้องท่านอื่น ๆ ที่มาเป็นนักแสดงด้วยภายหลัง กล่าวคือ เขาต้องผ่านการทดสอบด้านการแสดงเหมือนผู้อื่น แต่ด้วยความที่เป็นนักร้อง ที่มีประสบการณ์เคยชินต่อหน้าผู้คนมาก ๆ สามารถช่วยเขาได้มากในการทดสอบ⁶¹

8. มีผลมาจากภูมิหลังที่รู้จักกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ ซึ่งในกรณีศึกษานี้ จะเป็นการรู้จักเกี่ยวข้องกับนักแสดงและผู้จัด แต่กั

⁶¹สัมภาษณ์ ทรงสิทธิ์ รุ่งนพคุณศรี, 29 ตุลาคม 2533.

ต้องอาศัยความสามารถและการมีหน้าที่สวยงาม เป็นปัจจัยในการเข้าสู่อาชีพ
ด้วย ซึ่งผู้ที่อยู่ในกรณีนี้คือ ดวงดาว จารุจินดา และธราภรณ์ ดิษยนันท์

สิ่งจูงใจในการเป็นนักแสดง

1. รายได้ที่เกิดจากการเป็นนักแสดง หรือที่เรียกทั่วไป ๆ ว่า "ค่าตัว" ที่ได้รับการเสนอให้ นั้น ค่อนข้างสูง
2. ต้องการมีประสบการณ์ของการเป็นนักแสดง ซึ่งน้อยคนจะมีโอกาสสัมผัสได้
3. มีความต้องการเป็นนักแสดงเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อสามารถเป็นนักแสดงได้จึงตกลงในทันที
4. ต้องการมีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวได้ และบิดาสันนิษฐาน
5. บทของตัวละครที่ได้รับการเสนอ เป็นบทที่มีความสำคัญต่อเรื่อง และมีใช้บทที่มีโชว์ร่างกายหรือต้องแสดงบทล้อแหลม
6. เป็นการเพิ่มอาชีพจากนักแสดงภาพยนตร์ ไปสู่นักแสดงทางโทรทัศน์ เนื่องจากสามารถไปด้วยกันได้ดี
7. มีความคาดหวังว่าจะเปลี่ยนแปลงไปสู่อาชีพที่ดีกว่า
8. เกิดจากความภูมิใจในตนเอง เนื่องจากงานแสดงเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ และตนเองสามารถกระทำได้ ในขณะที่ผู้อื่นไม่สามารถกระทำได้
9. ต้องการให้อาชีพนักแสดง ชักนำไปสู่การรู้จักผู้คนมาก ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเล่นดนตรีของตน
10. เกิดจากการมีเวลาว่าง จึงต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ก่อนที่จะไปศึกษาต่อ
11. เกิดจากการขาดแคลนนักแสดง จึงต้องมาเป็นนักแสดงเอง
12. ภายหลังจากชนะการประกวด จะต้องลงชื่อในสัญญาของสถานีโทรทัศน์แห่งหนึ่ง

สำหรับกระบวนการเข้าสู่อาชีพของนักแสดงจำนวน 20 ท่าน ที่ได้วิเคราะห์มาทั้งหมดนี้ การทำเป็นตารางลำดับการเข้าสู่อาชีพนั้น ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากนักแสดงมีจำนวนมาก ซึ่งทำให้จำนวนตารางมากตามไปด้วย และจะก่อให้เกิดความสับสนมากกว่าจะก่อให้เกิดความเข้าใจ

4. ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ (Television Play Script Writer)

สำหรับผู้เขียนบทละครโทรทัศน์เรื่อง "ขมั้นกับปูน" นี้ คือ "วิเชียร หังสุข" โดยใช้นามปากกาว่า "วิลาสินี" ซึ่งมีประวัติดังนี้

สำเร็จปริญญาตรีเศรษฐศาสตรบัณฑิต แต่ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ก็เข้าสู่วงการละครโทรทัศน์ โดยเริ่มจากการเป็นนักแสดง ขณะที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา ทางบริษัทกันตนาฯ ชักชวนให้มาเขียนบทวิทยุ จากนั้นจึงมาเขียนบทโทรทัศน์ ซึ่งในตอนแรกก็เป็นในลักษณะเขียนแทรกเป็นบางตอน และช่วยผู้อื่นเขียน เมื่อการเขียนบทดำเนินไปด้วยดี จึงล้มเลิกการเป็นผู้แสดง หันมาเอาดีเฉพาะการเขียนบทเพียงอย่างเดียว⁶²

เมื่อศึกษาถึงสาเหตุของการเลือกศึกษาด้านนี้ เศรษฐศาสตร์นั้น วิลาสินีได้ให้เหตุผลว่า มิได้เกิดจากความชอบหรือสนใจแต่อย่างไร แต่เนื่องมาจาก "ขณะที่เลือกนั้น ทราบระดับคะแนนและความสามารถที่ทดสอบเข้ามหาวิทยาลัยดีเลย เลือกคณะที่ตนเองคิดว่าดีแน่ ๆ ดีกว่าพลาดเหมือนพลาดมาแล้ว 1 ปี"

ฉะนั้น การเลือกศึกษาในครั้งนั้นจึงเป็นเพียงต้องการเข้ามาศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่นั้น วิลาสินี ก็ได้รู้จักกับเพื่อนนักศึกษาที่เป็นผู้จัดละครโทรทัศน์ จึงทำให้มีโอกาสเข้ามาเป็นนักแสดง ทั้งนี้เพื่อเป็นการหารายได้ทางหนึ่งให้กับตนเอง

จากการที่เป็นนักแสดงนี่เอง ทำให้เขารู้จักกับผู้จัดละครโทรทัศน์ที่สังกัดการด้านผลิตรายการวิทยุด้วย หรือบริษัทกันตนาฯ เขาจึงได้รับการชักชวนให้เขียนบท และด้วยเหตุผลที่ว่า อาชีพผู้เขียนบทจะเป็นอาชีพที่มั่นคงกว่านักแสดง เขาจึงเริ่มฝึกฝนการเขียน โดยเริ่มจากการเขียนบทวิทยุก่อน เนื่องจากการเขียนบทวิทยุนี้ "ง่าย" กว่า การเขียนบทโทรทัศน์นั่นเอง และถือเป็นการฝึกฝนอย่างหนึ่ง ซึ่งความสามารถในการเขียนบทนี้ เขาเล่าว่า "เมื่อเข้ามาเรียน ก็มีที่ท้าว จะมีแนวด้านการเขียนบท เพราะสามารถเขียนได้เป็นเรื่องเป็นราว แต่ก็ยังไม่ได้มุ่งจะจริงจังในด้านนี้ ไปจริงจังด้านการแสดง"

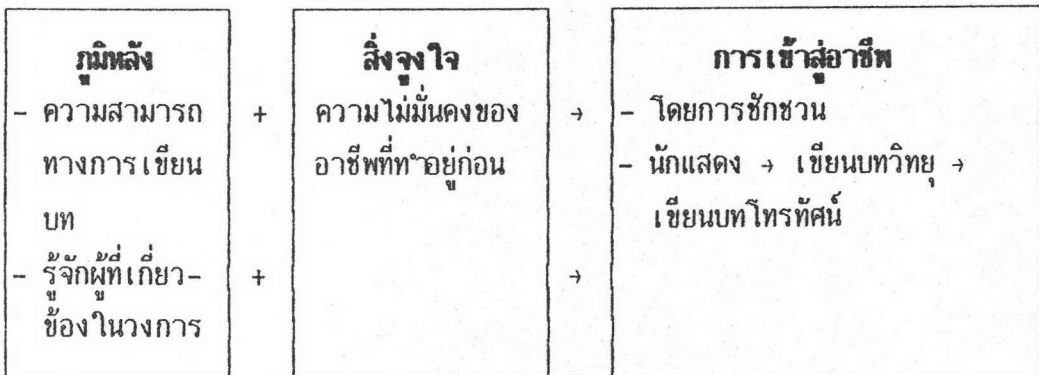
⁶²สัมภาษณ์ วิลาสินี (นามแฝง), 13 มกราคม 2534.

สำหรับ "ความสามารถ" นี้ วิลาลินีเรียกในส่วนี้ว่า "ความสามารถเฉพาะบุคคล" หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "พรสวรรค์" (Gift) นั่นเอง และมีความเห็นว่า การศึกษาที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา มีส่วนช่วยได้น้อยมากในเรื่องของการเขียนบท

ถัดจากการเขียนบทวิทยุ วิลาลินีจึงเริ่มเขียน "บทละครโทรทัศน์" หรือเรียกสั้น ๆ ว่า "บทโทรทัศน์" แต่ในเริ่มแรกนั้น มิได้เขียนแต่เพียงผู้เดียว กล่าวคือ เป็นการเขียนแทรกเป็นบางตอน หรือในลักษณะช่วยผู้อื่นเขียน จนกระทั่งมีประสบการณ์พอสมควร จึงเขียนบทเพียงคนเดียว ซึ่งตลอดเวลาที่ผ่านมา เขาก็ยังคงรับงานแสดงอยู่ เนื่องจากรายได้ที่สามารถเลี้ยงชีพได้นั้น ยังคงอยู่ในส่วนนี้ ภายหลังเมื่อการเขียนบทดำเนินไปด้วยดี จึงเลิกการเป็นนักแสดง ด้วยเหตุผลหรือมีสิ่งจูงใจที่ว่า อาชีพเขียนบทสามารถเลี้ยงชีพได้แล้ว และการเป็นนักแสดง ไม่ใช่สิ่งที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม เมื่อเริ่มเขียนบทในสมัยเริ่มแรกนั้น วิลาลินีกล่าวว่า ส่วนหนึ่งที่ทำให้เขาสามารถเป็นผู้เขียนบทโทรทัศน์ได้นั้น เป็นเพราะเขาได้รับการสนับสนุนจากผู้จัดละครโทรทัศน์ นับตั้งแต่ยังเขียนบทวิทยุอยู่

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมดนี้ จะสามารถสรุปได้ว่า วิลาลินีเป็นผู้ที่มี "ความสามารถเฉพาะตัว" (Gift) กอปรกับการเป็นนักแสดง ทำให้เขามีโอกาสรู้จักกับผู้จัดละครโทรทัศน์ จึงเป็นเหตุให้ได้รับการชักชวนให้เขียนบทวิทยุ ภายหลังจึงพัฒนาไปเขียนบทโทรทัศน์ โดยที่ตลอดเวลาเขาได้รับการสนับสนุนจากผู้จัด จนทำให้สามารถยังชีพด้วยการเขียนบทได้ ซึ่งลำดับของการเป็นผู้เขียนบทโทรทัศน์ จึงมีดังนี้

ดังนั้น ในการเข้าสู่อาชีพของบุคลากรไม่ว่าจะเป็นบุคลากรประเภทใด ก็เป็นผลเนื่องมาจาก การติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง เป็นสำคัญ เพราะการติดต่อนั้น จะทำให้โครงสร้างของโอกาสเปิดให้บุคลากรเหล่านี้เข้าสู่อาชีพได้ในที่สุด แม้ว่าจะมีได้มีความมุ่งหวังที่จะเข้ามาประกอบอาชีพทางนี้เลยก็ตาม ยกเว้นนักแสดงที่จะมีความสนใจการเป็นนักแสดงอยู่ก่อนแล้ว และการศึกษาที่ได้รับจากสถาบัน ก็มีใช้เป็นตัวเปิดโอกาสการเข้าสู่อาชีพแต่อย่างไร เนื่องจากผู้ที่เข้ามาประกอบอาชีพเหล่านี้ สำเร็จการศึกษามาจากหลากหลายสาขา ซึ่งเกือบทั้งหมดมิได้เกี่ยวข้องกับวงการประกอบอาชีพในปัจจุบัน

นอกจากโดยลักษณะ ของการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิงแล้ว ในส่วนของบุคลากรหลังฉากจะเป็นลักษณะของการมีโอกาสได้เข้าไปทำงานในองค์กรที่ผลิตละครโทรทัศน์ ซึ่งในครั้งแรกแม้จะไม่ใช่งานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์โดยตรง แต่เมื่อขาดบุคลากรทางด้านนี้ก็ย่อมทำให้มีโอกาสย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนนี้ได้ เช่นเดียวกับการที่รู้จักกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรที่ผลิตละครโทรทัศน์ ที่จะถูกชักชวนกันมาประกอบอาชีพทางด้านนี้ได้

สำหรับในส่วนของนักแสดง การมีรูปร่างหน้าตาที่สวยงาม ความสนใจในอาชีพนักแสดง และมีความสามารถทางการแสดง ผสมผสานกับการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิง ก็จะทำให้สามารถเข้าสู่อาชีพในที่สุดเช่นกัน โดยการผ่านการประกวดความสวยงาม, ผ่านการอบรมด้านการแสดง, ผ่านถ่ายแบบโฆษณา หรือถ่ายแบบลงนิตยสาร และอาชีพก่อนการเข้าสู่วงการบันเทิงได้แก่ นักร้องและเจ้าหน้าที่ของทางสถานีโทรทัศน์ ก็เป็นการเปิดโอกาสให้สามารถเข้าสู่อาชีพได้ในที่สุด

อาชีพผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันกับบุคลากรที่กล่าวมาข้างต้น คือ การรู้จักติดต่อสัมพันธ์กับผู้ที่อยู่ในวงการบันเทิง กอปรกับการมีความสามารถทางด้าน การเขียนบท จึงทำให้สามารถเข้าสู่อาชีพในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เข้าสู่อาชีพก็เป็นผลเนื่องมาจากสิ่งจูงใจเหล่านี้ เช่น เป็นงานที่ดีกว่า, เป็นประสบการณ์ที่แปลกและท้าทาย, มีความคาดหวังที่จะเข้าสู่อาชีพอยู่ก่อนแล้ว, รายได้ เป็นต้น